

податкової системи. На мікроекономічному рівні змістом такого аналізу є визначення динаміки податкових платежів за встановлений період, тенденцій, які складаються, структури та складу податкових платежів і можливості зміни податкових платежів підприємств, фірм тощо.

Комплексне вивчення тягара оподаткування на мікрорівні повинне проводитися як різновид моніторингового аналізу податкового навантаження на господарюючі суб'єкти, тобто на підприємства і організації, що представляють різні сектори економіки, різні галузі промисловості і сфери послуг на різних економічних територіях. Необхідність такого аналізу обумовлена тим, що підприємства є останнім (кінцевим) платником багатьох видів податків, наприклад, на прибуток тощо.

Саме підприємство може регулювати (а в окремих випадках і дуже майстерно) свою господарську діяльність відповідно до існуючого податкового законодавства, і тому воно є тим об'єктом, якому адресована цільова економічна функція податків.

ВИСНОВКИ.

Реалізація всього викладеного дозволить знаходити справжні резерви подальшого вдосконалення вітчизняної системи оподаткування, об'єктивно оцінювати її достоїнства і недоліки з позицій реальних можливостей кількісних вимірів і в повній гармонії з сучасними вимогами економічного зростання.

Джерела та література:

1. Іванов Ю. Б. Сучасне оподаткування: мотиваційний аспект : монографія / Ю. Б. Іванов, О. Л. Єськов. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2007. – 328 с.
2. Кизилова Л. О. Особливості визначення податкового навантаження підприємств / Л. О. Кизилова, М. І. Стецишин // Научно-технический сборник. – Харків: ХДЕУ, 2005. – № 83. – С. 216-221.
3. Амоша О. До питання про оцінку рівня податків в Україні / О. Амоша, В. Вишневецький. // Економіка України. – 2007. – № 6. – С. 11-19.
4. Выварец А. Д. Формирование удовлетворительной налоговой системы и возможности управления налоговой нагрузкой российскими предприятиями / А. Д. Выварец, И. А. Майбуров. // Налогообложение: проблемы науки и практики : монография. – Х. : ИД "ИНЖЕК", 2007. – С. 271-286.
5. Ковалюк О. М. Важливий крок до зменшення податкового тягара в Україні / О. М. Ковалюк. // Фінанси України. – 2004. – № 1. – С. 55-62.
6. Корнус В. Г. Пільги з податку на додану вартість та нерівномірність податкового навантаження / В. Г. Корнус // Фінанси України. – 2004. – № 11. – С. 20-25.
7. Волобуев В. П. Финансовые дилеммы США (эволюция бюджетного регулирования экономики) / В. П. Волобуев. – М. : Наука, 1987. – 193 с.
8. Семюелсон П. Мікроекономіка / П. Семюелсон, В. Нордгауз; [пер. з англ.]. – К. : Основи, 1998. – 676 с.
9. Мунтян Т. В. Податкове планування – як засіб зниження податкового тиску на суб'єктах підприємницької діяльності / Т. В. Мунтян. // Економіка : проблеми теорії та практики. – 2000. – Вип. 64. – С. 92-97.
10. Шарікова О. В. Податкове навантаження як фактор тінізації економіки : [Електронний ресурс] / О. В. Шарікова. – Режим доступу : www.rusnauka.com/19_NNM_2007/Economics/23354.doc.htm

Волобуев И.В.

УДК 332.122

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ "КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РЕГІОНУ"

На сучасному етапі розвитку економіки регіон, з одного боку, стає більш самодостатнім елементом економічних відносин, а з іншого – приймає активну участь у суспільному поділі праці на основі поглиблення його спеціалізації та розширення кооперації з іншими територіальними економіко-організаційними структурами. Глобалізаційні процеси стимулювали вихід на міжнародну арену не лише окремих держав, а й регіонів, міст і навіть базових адміністративних одиниць найнижчого рівня. Відповідно регіон стає суб'єктом конкурентної боротьби на різних рівнях: локальному, регіональному, державному, міжнародному, а тому значно загострилося питання забезпечення конкурентоспроможності не тільки держав, а й окремих регіонів.

Дослідженням питань конкурентоспроможності регіону займаються такі вчені як П. Ю. Беленький [1], А. Воротніков [2], Н. Я. Калуж нова [3], А. Ткачук, В. Толкованов, С. Марковський [4], А. В. Косинський [6], В. Н. Парахіна [7], В. М. Рябцев [9], А. С. Сорокожердев [11], Р. Фатхутдинов [12], Л. С. Шеховцева [15] та інші науковці. Але не дивлячись на значну кількість досліджень, питанням конкурентоспроможності на регіональному рівні у наукових працях присвячено недостатньо уваги, при цьому актуальним є дослідження саме теоретичних основ, понятійного апарату, визначаючих його сутність саме до регіону.

Метою статі є узагальнення концептуальних підходів до визначення сутності конкурентоспроможності регіону.

У сучасних джерелах під поняття "регіон" підводяться різні просторові системи надзвичайно різних масштабних порядків – від групи держав до невеликих за площею адміністративно-територіальних одиниць і навіть їх частин. Із точки зору ідентифікації регіону й знаходженню спільних для неї критеріїв, під регіоном у найширшому розумінні слід вважати певну територію, що є однорідною. За вибраним рядом

критеріїв і за цими ж критеріями відрізняється від суміжних територій. Така територія обов'язково характеризується наявністю внутрішніх зв'язків (економічних, екологічних, соціальних та інших), і ці зв'язки є більш міцними й тісними, ніж зв'язки даної території з іншими територіями чи державою в цілому. Визначаючи територіальну складову поняття "регіон" як домінуючу, важко на практиці визначити межі території, в яких вона є однорідною і цілісною, а тому може вважатися регіоном. Більш точно здійснити ідентифікацію регіону можна, об'єднавши його просторову сутність з іншими характеристиками, передусім економічними та соціальними. Зауважимо, що регіон одночасно є складовою частиною країни (підсистемою) з внутрішніми та зовнішніми зв'язками, але являє собою систему з внутрішнім механізмом відтворення, яка має крім системних властивостей: територію, господарську єдність, цілісність, зв'язок з державним комплексом; а також і специфічні риси: власні регіональні умови відтворення валового суспільного продукту, основних фондів, робочої сили та розподілу регіональних трудових ресурсів, формування доходів населення та їх товарного забезпечення, джерела капіталовкладень та витрат на утримання невиробничої сфери з тільки їй притаманними виробничо-господарчими та історично-культурними традиціями [5].

В свою чергу, конкуренція як економічна категорія – це економічна боротьба, суперництво між відокремленими виробниками продукції, робіт, послуг щодо задоволення своїх інтересів, пов'язаних зі збутом цієї продукції, виконаних робіт, наданням послуг одним і тим же споживачем. На відміну від конкуренції, яку слід розглядати як поняття абсолютне (тобто або вона є, або її немає, або вона набуває специфічних форм співпраці), поняття конкурентоспроможності володіє властивістю відносності. Тобто конкурентоспроможним об'єкт або суб'єкт може бути лише в порівнянні з якимсь іншим об'єктом або суб'єктом, причому протягом дискретного відрізка часу.

Існує безліч трактувань поняття "конкурентоспроможність", які розрізняються по специфіці об'єкту, до якого це поняття застосоване. Конкурентоспроможність формується на різних рівнях: товару (послуги), компанії, галузі (ринку), регіону, країни. У зв'язку з цим слід розрізняти відповідно конкурентоспроможність товару, фірми, галузі, регіону, країни. У загальному вигляді конкурентоспроможність означає здатність виконувати свої функції (призначення, місію) з необхідною якістю і вартістю в умовах конкурентного ринку. Конкурентоспроможність може визначатися порівняно з іншими аналогічними об'єктами, переважно кращими [15]. Р. А. Фатхутдинов [12] уточнює, що конкурентоспроможність це безперервний процес вдосконалення об'єкту управління. Конкурентоспроможності характерні такі властивості, як багатоваріантність (конкурентоспроможність може оцінюватися по самих різних характеристиках, залежно від цілей дослідження); відносність (конкурентоспроможність зберігається лише в певних умовах, що склалися); системність (конкурентоспроможність не може бути визначена по одному параметру).

Отже конкурентоспроможність конкретного об'єкту – це економічна категорія, що дозволяє оцінити положення даного об'єкту відносно схожих об'єктів-конкурентів на ринку, виражена через певний набір показників (індикаторів) [7].

Що стосується визначення поняття "конкурентоспроможність регіону", то в сучасній економічній літературі, присвяченій питанням регіональної економіки і територіального управління, існує безліч різних підходів до його трактування.

Ряд авторів ототожнює конкурентоспроможність з категорією "ефективність", вважаючи, що конкурентоспроможність ґрунтується на ефективності, але характеризує складніші взаємозв'язки суб'єктів, що знаходяться на конкретній території. Конкурентний регіон, з точки зору фахівців Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) – це такий, який може залучити та підтримати успішні компанії та забезпечити високі стандарти життя жителів регіону. Фахівці Українського центру економічних та політичних досліджень ім. А. Разумкова, розглядають конкурентоспроможність регіону як здатність на протязі тривалого періоду часу на основі, перш за все, власних, а також залучених можливостей продукувати товари та послуги для регіонального, національного і зовнішніх ринків, забезпечуючи одночасно стабільність і збільшення реальних доходів власних жителів. Отже в основі цього визначення конкурентоспроможності регіону є здатність ефективно використовувати та відтворювати наявний економічний потенціал при соціальній забезпеченості жителів регіону. Г. А. Морозова стверджує, що привабливість регіону є синонімом його конкурентоспроможності як місця розміщення різних видів діяльності. Причому регіон повинен бути привабливим не тільки для підприємств, але й для населення, що є одним з найважливіших ресурсів, які територія може запропонувати підприємствам [3, с. 1].

Романюк С. [4], відзначає, що застосування терміну "конкурентоспроможність" в регіоні пов'язано із сприйняттям його як суб'єкта ринкового середовища. Виходячи з цього, конкурентоспроможність регіону можна визначити, як його здатність в довгостроковому періоді реалізовувати власні та залучені можливості для розвитку на сучасній технологічній основі, забезпечуючи внутрішній та глобальний ринок товарами та послугами відповідної якості. Рябцев В. М. [9] уточнює, що конкурентоспроможність регіону – це здатність виготовляти та споживати товари та послуги в умовах конкуренції з товарами та послугами, виготовленими в інших регіонах, забезпечуючи підвищення їх якості, прискорення економічного розвитку при дотриманні міжнародних економічних стандартів.

Існує безліч інших трактувань цього поняття. Так, Н. Я. Калужнова розглядає конкурентоспроможність регіону як сукупність стосунків з приводу мобільних ресурсів, спрямованих на досягнення конкурентного успіху та регіонального розвитку або здатність досягати успіху в досягненні цілей в економічному суперництві з іншими регіонами [3]. Г. Я. Белякова [7] визначає конкурентоспроможність регіону як здатність реалізувати основне цільове завдання його функціонування – стійкий соціально-економічний

розвиток із забезпеченням високої якості життя населення. Спроба об'єднання двох принципів для формалізації визначення представляється виправданою, оскільки передбачає ще і вироблення основної мети розвитку регіону – створення високої якості життя для населення, що проживає на його території.

Чуб Б. А. [13] та Вороніков А. [2] визначають конкурентоспроможність регіону, як його роль та місце серед інших регіонів відносно здатності: забезпечити високий рівень добробуту населення та реалізувати існуючий економічний потенціал (у його виробничій, фінансовій, трудовій, інвестиційній, інноваційній, ресурсосировинній та інших складових). Таким чином, конкурентоспроможність регіону у цьому визначенні характеризує позиціонування регіону по відношенню до інших та визначається рівнем добробуту населення та потенціалом регіону. Населення регіону виконує не тільки трудову функцію, але є і споживачем продукції підприємств, розташованих на території регіону. Виходячи з цього, населення регіону потрібно розглядати не лише як кадри, а в ширшому розумінні, як необхідну умову функціонування регіону.

Визначення конкурентоспроможності в контексті взаємозв'язку з зовнішнім середовищем запропоновано А. З. Селезневим, який визначив конкурентоспроможність як обумовлене економічними, соціальними, політичними та іншими факторами положення регіону та його окремими товаровиробниками на внутрішньому та зовнішньому ринках, яке відображається через показники (індикатори), адекватно характеризуючи стан та динаміку [10, с. 30]. Вказані ознаки конкурентоспроможності спрямовані на фіксування поточного стану та не враховують фактор стратегічного розвитку регіону, який дозволяє створити не тільки поточні переваги, а й сформувані принципово нові пропозиції умов життя та бізнесу в регіоні, які відсутні у регіонів-конкурентів. В свою чергу А. В. Осинський [6] зауважує, що конкурентоспроможність регіону необхідно розглядати, не лише з точки зору суперництва між регіонами, але і співпраці з іншими регіонами. Наявність у регіону нової технології, нової продукції, нової ідеї, в отриманні яких можуть бути зацікавлені інші регіони, є свідомством його конкурентоспроможності. При цьому велике значення має здатність регіону налагоджувати відношення з іншими регіонами усередині країни та на міжнародному рівні.

Деякі автори у конкурентоспроможності регіонів виокремлюють потенційні можливості вести конкуренцію. Конкурентоспроможність регіонів характеризується міжрегіональними відмінностями за рівнем інноваційного розвитку, надходження прямих іноземних інвестицій, розвитком малого і середнього підприємництва, розвитком інфраструктури, наявністю кваліфікованих кадрів, рівнем продуктивності праці та зайнятості [6].

На думку П. Ю. Беленького, найбільш повне трактування конкурентоспроможності регіону включає три основні аспекти: необхідність досягнення високого рівня життя населення (конкурентоспроможність ринку праці або конкурентоспроможність, яка забезпечується населенням), ефективність функціонування господарського механізму регіону (конкурентоспроможність на ринку товарів або конкурентоспроможність, що забезпечується підприємством) та його інвестиційна привабливість (конкурентоспроможність на ринку капіталу або конкурентоспроможність фінансів) [1, с. 11].

І. М. Вахович та В. О. Гавура [1, с. 11] запропонували ввести поняття "узагальнена конкурентоспроможність регіону" під яким вони розуміють обумовлений економічними, соціальними, політико-правовими, науково-технічними та природно-екологічними факторами стан регіону, що проявляється у виготовленні та реалізації на національному та міжнародному ринках максимальної кількості конкурентоспроможної продукції, надання послуг, привабливості для населення рівня життя в даному регіоні та привабливості регіону для вкладання інвестицій, який представлений інтегральним показником конкурентоспроможності, що показує перспективу економічного зростання регіону порівняно з іншими регіонами країни або регіонами інших держав.

Результати проведеного аналізу різних дефініцій поняття "конкурентоспроможність регіону" дозволили відзначити, що найчастіше автори виокремлюють у формулюваннях такі критерії як здатність:

- досягнення високого рівня життя населення регіону;
- досягнення вищого валового регіонального продукту на душу населення;
- реалізації економічного потенціалу регіону;
- створення умов регіональним господарюючим суб'єктам для підтримки своїх конкурентних переваг у певних видах діяльності;
- створення інвестиційної привабливості регіону;
- виробляти конкурентоспроможні товари та послуги.

Однак часто забезпечити всі ці аспекти конкурентоспроможності вкрай складно. Зважаючи на те, що сьогодні регіон має забезпечувати належний рівень конкурентоспроможності не тільки в межах держави, а й на міжнародному рівні, необхідно визначити, у яких векторах ця конкурентоспроможність може забезпечуватися. В умовах глобалізованого ринку конкурентоспроможність регіону може забезпечуватися:

- для населення – наскільки привабливим є регіон для проживання (забезпечує належний рівень життя, працевлаштування, можливості самореалізації тощо). У цьому випадку зростає роль екологічного компонента, культури, інфраструктури, дизайну середовища тощо. Не завжди розвинена промисловість забезпечує належний рівень конкурентоспроможності для людей, оскільки діяльність підприємств часто зумовлює екологічні забруднення, непривабливість архітектурного середовища, високу концентрацію населення, загострення соціальних проблем тощо;

- для підприємництва та господарської системи регіону – характеризує можливості ефективної діяльності налагодження підприємницької діяльності, ефективну систему (територія забезпечує привабливі умови для розвитку підприємництва, а пропонувані продукти та підприємницька діяльність дозволяють нарощувати ВРП, збільшувати зайнятість, ефективно використовувати наявні ресурси, приваблювати інвестиції тощо);
- для держави, мегарегіонального об'єднання, на міжнародному рівні – міжнародна конкурентоспроможність регіону (може об'єднувати два попередні вектори, а також передбачати, що певні регіони держав можуть бути стратегічними для забезпечення комплексної конкурентоспроможності країни або групи країн, навіть за відсутності у цих регіонах належних умов для проживання, розвинутого підприємництва, наприклад, стратегічні військові об'єкти, запаси корисних копалин, природні парки, заповідні зони тощо). Конкурентоспроможність окремого регіону у цьому випадку розглядається на мегарегіональному чи міжнародному рівні.

Відповідно, визначаючи пріоритети забезпечення конкурентоспроможності у міжрегіональному, мегарегіональному, міжнародному та глобальному вимірах, необхідно чітко визначити, які саме аспекти регіональної конкурентоспроможності мають бути забезпечені. Оптимально, коли конкурентоспроможність регіону формується у всіх трьох перелічених напрямках. Однак на практиці часто доводиться обирати лише окремі вектори забезпечення конкурентних переваг [4, с. 17].

На конкурентоспроможність регіону впливає безліч різних умов: факторні умови виробництва (забезпеченість регіону сировинними ресурсами, кваліфікованим персоналом, розвинутою матеріальною і ринковою інфраструктурою); загальні умови господарювання (розвиненість галузей матеріального виробництва, економічна безпека, міра зношеності основних фондів та ін.); чинники попиту на продукцію базових галузей регіону; соціальні; соціокультурні; організаційно-правові; політичні факторні умови та ін. [8].

Процес економічних перетворень призвів до сильної диференціації регіонів. На цей процес вплинули такі фактори, як нерівний ступінь економічного розвитку регіонів, їх географічні, кліматичні, соціальні й культурні особливості, особливості регіональної політики. У результаті виникли нерівні позиції регіонів щодо цільових ринків (ринку мігрантів, жителів, що працюють за наймом, інвесторів, туристів і т.д.), які впливають на імідж регіону. У свою чергу, це впливає на загальну економічну ситуацію й інвестиційну привабливість, політичну стабільність регіону, якість життя, рівень злочинності, туристичну привабливість і готельний бізнес, інфраструктуру регіону тощо [11]. Тому в умовах подібної диференціації необхідно формувати унікальні конкурентні переваги регіонів, зокрема, шляхом поширення позитивної інформації серед потенційних інвесторів, створення сприятливих умов для розміщення капіталу, підвищення рівня життя населення, створення розвинутої інфраструктури для бізнесу, туризму та мешканців.

ВИСНОВКИ.

Термінологічний аналіз конкурентоспроможності регіону показав, що її сутність трактується по різному. Але при існуючому плуралізмі точок зору стосовно конкурентоспроможності регіону можливо виділити принципіву їх єдності, яка полягає в тому, що регіон повинен задовольняти потреби як населення, так і бізнесових структур та соціальних організацій у якісному існуванні та можливості розвитку. Конкурентоспроможність регіону необхідно розглядати, не лише з точки зору суперництва між регіонами, але і співпраці з іншими регіонами. За для забезпечення конкурентоспроможності регіону необхідно формувати унікальні конкурентні переваги, зокрема, шляхом поширення позитивної інформації серед потенційних інвесторів, створення сприятливих умов для розміщення капіталу, підвищення рівня життя населення, створення розвинутої інфраструктури для бізнесу, туризму та мешканців.

Джерела та література:

1. Беленький П. Ю. Дослідження проблем конкурентоспроможності / П. Ю. Беленький // Вісник Національної академії наук України. – 2007. – № 5. – С. 9-18.
2. Воротников А. Конкурентоспособность регионов и задачи региональных властей в области корпоративной политики / А. Воротников // Всероссийский экономический журнал. – 2008. – № 7. – С. 94-97.
3. Калюжнова Н. Я. Конкурентоспособность российских регионов в условиях глобализации / Н. Я. Калюжнова. – М. : ТЕИС, 2003. – 395 с.
4. Конкурентоспроможність територій : практ. посіб. / А. Ткачук, В. Толкованов, С. Марковський та ін. – К. : Легальний статус, 2011. – 252 с.
5. Маниліч М. І. Трансформація регіонального економічного механізму : монографія / М. І. Маниліч. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2004. – 164 с.
6. Осинский А. В. Конкурентоспособность и конкурентные преимущества региона / А. В. Осинский // Вестник Московской академии рынка труда и информационных технологий. – 2006. – № 14. – С. 110-115.
7. Парахина В. Н. Конкурентоспособность региона как экономическая категория : [Электронный ресурс] / В. Н. Парахина, К. А. Парасин. – Режим доступа : <http://www.nostalqia.ru/content/das/Pdf/past/2002/skoti2/econom/15.pdf>
8. Региональная экономика : учеб. / под ред.: В. И. Видяпина, М. В. Степанова. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 666 с.
9. Рябцев В. М. Конкурентоспособность российских регионов: методология оценки и сравнительного анализа : монография / В. М. Рябцев. – Самара : Изд-во Самар. гос. экон. акад., 2002. – 128 с.

10. Селезнев А. З. Конкурентные позиции и инфраструктура рынка России / А. З. Селезнев. – М. : Юристь, 1999. – 384 с.
11. Сорокожердев А. С. Региональный маркетинг в стратегии повышения конкурентоспособности субъектов РФ : [Электронный ресурс] / А. С. Сорокожердев // Проблемы современной экономики. – Режим доступа : <http://www.m-economy.ru/art.php3?artid=23236#ftn1>
12. Фатхутдинов Р. Стратегическая конкурентоспособность и экономика России / Р. Фатхутдинов // Общество и экономика. – 2003. – № 1. – С. 31-43.
13. Чуб Б. А. Управление инвестиционными процессами в регионе / Б. А. Чуб. – М. : Буквица, 1999. – 188 с.
14. Чужиков В. І. Глобальна регіоналістика : історія та сучасна методологія : монографія / В. І. Чужиков. – К. : КНЕУ, 2008. – 272 с.
15. Шеховцева Л. С. Конкурентоспособность региона: факторы и метод создания / Л. С. Шеховцева // Маркетинг в России и за рубежом. – 2001. – № 4. – С. 11-16.

Вольська Г.К.

УДК 338.65

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДИК ОЦІНКИ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність. Необхідність розробки нових методів та моделей для оцінки рівня інноваційності діяльності промислових підприємств зумовлена дією трьох груп факторів [13, 25]. Перша група факторів пов'язана зі специфікою соціально-економічного стану України на сучасному етапі становлення ринкових відносин. Друга група факторів зумовлена інтеграцією у міждержавні та міжрегіональні потоки фінансових та матеріальних ресурсів. Обсяг експортно-імпорتنих операційних послуг з країнами, які сьогодні є стратегічними партнерами України, зменшився. Це свідчить про низькі якісні параметри, високу собівартість української продукції та необхідність використання прогресивних технологій для її виготовлення. Однак важливою перевагою міжнародного ринку є те, що він надає можливість підвищити конкурентоспроможність вітчизняної продукції, і навіть деякою мірою компенсувати втрати економіки, пов'язані з її кризою. Третя група факторів тісно пов'язана зі ступенем дослідженості проблем розвитку інноваційної діяльності на промислових підприємствах [13, 25].

Аналіз різноманітних вітчизняних і зарубіжних літературних джерел дозволяє зазначити, що на сучасному етапі поки не закладений теоретичний фундамент аналізу рівня інноваційності діяльності підприємства. Дослідженню поняття інноваційності присвячені роботи Г.А. Хацкевича [20], Б.Д. Бабаєва [25], В.М. Шувалова [32], Ж.М. Аксьонової [24], С.Р. Яголкового [33], Л.Р. Батукової [26]. Зарубіжні вчені Санто Б. [14], Аакер Д. [1], Портер М. [31], Твісс Б. [16] та ін. розглядали інноваційність як один з найважливіших факторів конкурентоспроможності промислового підприємства. Етапи організації інноваційної діяльності підприємства розглянуті С.А. Агапцовим, А.Ю. Єгоровим, О.Ю. Кузнецовим, Куїном Дж.Б., Мінцбергом Г., Нойбауером Х., Н.А. Сафроновим, А.А. Тріфіловою, Д.В. Хавінім [18].

Практичними аспектами інноваційного менеджменту займалися І.Т. Балабанов, С.В. Валдайцев, А.В. Васил'єв, П.М. Завлін [10], С.Д. Ильенкова [5], А.К. Казанцев, Мінделі Л.Е., Р.А. Фатхутдинов [18]. та ряд інших. Про проблеми співвідношення шкоди і користі інновацій писали такі вчені як Є. В. Шимко, Є.А. Підгора, В.Г. Мазниченко, А.І. Орлов [9], Н.Ф. Сайфуллін, В.Г. Садков, Г.А. Богма [13]. О.Є. Кузьмін [7], Г.А. Хацкевич [20], О.Н. Шешегов, О.В. Длугопольський, Н.С. Мельников, П.О. Белов [2] розглядали вплив інноваційності діяльності підприємства на окремі процеси всередині підприємства (технологічні, виробничі).

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на значну кількість робіт, в економічній літературі недостатньо вивчені особливості вибору ефективної стратегії інноваційного розвитку підприємства з урахуванням комплексної оцінки рівня інноваційності його діяльності. Ця область не отримала гідного висвітлення у вітчизняній економічній літературі і має певну новизну. Все це стало підставою для вибору напрямку дослідження, визначення цілей і завдань дослідження.

Дослідження літератури та електронних джерел згідно з виявленою проблемою свідчить про швидко зростаючий інтерес до неї як з боку практиків, так і теоретиків. Українські реалії спонукають більшість зацікавлених сторін визначитися у своєму ставленні та тлумаченні вказаного питання, бо навіть на перший погляд, вимальовується його не тільки теоретична, але й прикладна значущість. Не дивлячись на це, можна визначити, що теоретичний розгляд поняття інноваційності як економічної категорії та оцінювання рівня інноваційності більше розробляється на рівні макроекономіки, а на мікрорівні розглядаються переважно питання конкретно-економічного і управлінського характеру.